

ZAČETEK POUKA V ŠOLSLEM LETU 2019

Slovenske osnovne šole

V soboto, 16. marca, so se otroci vseh slovenskih šol v Buenos Airesu skupaj s starši in učitelji zbrali v cerkvi Marije Pomagaj pri sveti maši, da so Jezusa prosili za blagoslov in mu priporočili novo šolsko leto, ki začenja. Boga in Marijo so prav posebno prosili, da bi jim božja beseda pomagala pri odločitvah za življenje.

Mašnik, gospod Robert Brest, je otroke lepo nagovoril, peli so pa otroci, ki so se meseca januarja udeležili slovenske počitniške kolonije v Córdoba. Petje so popestrili z inštrumenti, ki so jih sami izdelali!

Po sveti maši je šolski referent Marcelo Brula, otvoril novo šolsko leto s temi besedami:

«Predragi otroci, spoštovani učitelji in starši! Rad bi vam prebral nekaj misli papeža Frančiška ko se je srečal s starši in učitelji ob začetku šolskega leta:

»Tukaj smo, ker imamo radi šolo. Da, to srečanje je zelo dobro,« s temi besedami je papež Frančišek pozdravil in takoj poudaril, da je prisotna »cela šola«. Zatem se je zahvalil vsem prisotnim za vsa pričevanja, ki so pokazala, da je današnja prireditev »za« in ne »proti«, da je »praznovanje« in ne »pritoževanje«: »Dobro vemo, da so problemi in stvari, ki niso v redu, to vemo. Toda vi ste tukaj, mi smo tukaj, ker imamo radi šolo. V nadaljevanju pa je razložil, da je šola »kraj srečanja«. In sicer srečanja na poti, ne na parkirišču. To je v letih odraščanja bistvene-ga pomena, saj je kot »dopolnilo družine«.

Ta je prvo jedro odnosov. »Toda v šoli se 'socializiramo': srečujemo osebe, ki so drugačne od nas, drugačne po starosti, kulturi, izvoru, sposobnosti ... Šola je prva družba, ki dopolnjuje družino, vzgaja za resnično, dobro in lepo.« »Poslanstvo šole je, da razvije občutek za resnično, občutek za dobro in občutek za lepo.« To se zgodi preko bogate poti z veliko sestavinami. Razvoj je namreč sad različnih elementov, ki delujejo skupaj. Če je nekaj resnično, je dobro in je lepo; če je lepo, je dobro in je resnično; če je dobro, je resnično in je lepo. In ti elementi skupaj nam omogočajo rasti in nam pomagajo ljubiti življenje tudi, kadar se počutimo slabo, tudi sredi problemov.«

Prava vzgoja, kot je papež dodal, nas namreč »odpira za polnost življenja«. Poleg same vsebine se v šoli naučimo določenih navad in vrednot. V šoli naj bi prehodili pot, na kateri rastemo, rastemo v poznavanju treh jezikov, ki jih mora zrela oseba znati govoriti: jezik razuma, jezik srca in jezik rok. Mišljenje, čutenje in ravnanje se morajo ujemati. Zatorej, tako je papež Frančišek sklenil, si »ne pustimo ukrasti ljubezni do šole«

Osebnost bi dodal, da si ne pustimo ukrasti tudi ljubezen do naših korenin. Ljubezen do slovenskega izročila. Naj nihče ne ukrade našim otrokom to kar nosijo v srcih. Pomagajmo jim, da tudi oni vzljubijo domovino dedov.

Vse skupaj nas čakajo novi izzivi in nove naloge, poleg tega pa imamo različna pričakovanja. Skupaj se moramo potruditi, da bomo dneve, ki jih bomo preživljali skupaj, preživeli v ustvarjalnem, spodbudnem in spoštljivem vzdušju.

Pravijo, da zaupanje, varnost in ljubezen že v mladih letih lahko pri otrokih zgradijo (samo)odgovornost za dosežke in medsebojne odnose. Ker je to najboljša popotnica za življenje, v katerega vstopajo, se bomo skupaj trudili za to.

Želim nam vsem lep začetek šolskega leta!

Sledila je pa še zahvala: v imenu šolskega odseka Zedinjene Slovenije in voditeljev šol se je Marcelo Brula prav posebno zahvalil voditeljici letošnje počitniške kolonije Mirjam Mehle Javoršek ter spremljevalcem: gospodu Robertu Brestu ter Nevenki Grohar, Nataliji Javoršek, Viki Kastelic, Eriku Oblaku, Niku Puntarju in Tomažu Mikliču, za ves trud in čas, za dobro voljo in veselo razpoloženje v Cordobskih hribih. Vsi prisotni so jih nagradili z močnim aplavzom!

Tak je bil začetek, poln otroškega veselja. Vsem otrokom, pa tudi učiteljem želimo, da bo šolsko leto potekalo v istem duhu in da bodo v njem otroci naprej rasli v modrosti, pa tudi v veseli slovenski zavesti!

Marcelo Brula

Slovenski srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka

V soboto, 9. marca, smo začeli novo šolsko leto s sprejemnimi izpiti za 1. letnik. Prijavilo se je 18 lanskich osmošolcev, ki so uspešno opravili izpite in tako vsi postali dijaki tečaja.

Naslednjo soboto, 16. marca, ob 17:00 uri, je pa potekalo vpisovanje novih in ostalih dijakov, ki so z razredniki prebrali napotke in pravila SSTRMB ter dopolnili vloge za vpis.

Letos se bo pouka udeležilo 82 dijakov.

Po opravljenem vpisovanju smo se zbrali v cerkvi, kjer je prelat dr. Jure Rode daroval sv. mašo in se spomnil vseh pokojnih profesorjev srednješolskega tečaja, ter molili za blagoslov novega šolskega leta.

Med mašo so vodili petje letošnji dijaki 5. letnika.

Mirjam Goljevšček za SSTRMB

Petošolci leto 2019

Slika Janko Koželnik

IZ SLOVSTVENEGA IZROČILA

Iz baročne pridige na Veliki petek

»Janez Krstnik Svetokriški o križanju Jezusa«

Izmed pridig, ki jih je Janez Svetokriški posvetil Jezusovemu pasijonu v svojem obsežnem »svetem priročniku«, *Sacrum promptuarium II* (1695), je tudi pridiga *Na Veliki petek*. Značilnost te pridige je, da večidel ne opisuje Jezusovega trpljenja neposredno in se ne osredinja na posamezne pasijonske prizore, temveč, nasprotno, meditira o različnih vidikih Jezusove nedolžnosti. Razni sestavni deli pridige tematizirajo razne aspekte Jezusove dobrote, ob njih pa postavljajo kot ostro nasprotje zahtevo po njegovi obsodbi v trpljenje in smrt: »Križaj ga, križaj ga!« Iz tega notranjega antagonizma se poraja poglaviti zagon pridige in retorično bogastvo njenih slikovitih nasprotij. Iz njih se pred bralcem izoblikuje predstava o nevidni sili zla, ki ji je dopuščeno, da vsem pravičnim razlogom navkljub triumfira z obsodbo Kristusa na muke in smrt. Prav z dopuščanjem tega tako nepravičnega in skrajnega trpljenja, ki ga *naše zlo* povzroči Jezusu, je bralcu nakazano misterijsko ozadje Velikega petka.

Ko preiščuje, kako je Jezusa v odkupitvi grehov vsega človeštva zadelo in ranilo

trpljenje, navede Svetokriški vzklik sv. Bernarda: »Kdo je to naredil? Ljubezen, ki ne pozna ponosa ... Ljubezen zmaguje nad Bogom!« V tej misli je sv. Bernard namenoma, paradoksnost razložil Jezusovo *božanstvo* in njegovo *ljubezen* na dvoje in ju postavil v nasprotje, tako, kakor ju doživlja človek, ko gleda Križanega na razpelu. S tem je Svetokriški za sv. Bernardom predstavil, ponavzočil nedostopni misterij Svetega Rešnjega Telesa, ki se uresničuje na križu in je uresničen v vsakem obhajilu.

Kakšnih 30 let po tej pridigi Svetokriškega se je prav ta tema razvidno utelesila v odrskem prizoru Kupida (personifikacija ljubezni) pod križem v *Škoffjeloškem pasijonu*, – Kupida, ki je zvezal, ranil in premagal Boga. To so brez dvoma bili trenutki, ko je bila s slikovitostjo ter lepoto podob in z veličastno vsebino njihove simbolne govornice slovenska kultura visoko na obnebu evropskega baroka, pridiga pa je tem podobam dajala teološko-duhovno globino in smisel.

(Polglasnik a beremo kakor v besedi »pes«. Zadoosti storiti – zadoščevati.)

Kupido

Kdo je bil vojšak le-ta, katera je premagov Boga, Boga tako močno ranil? Nobeden ni tako močan bil, kakor ta ljubezan velika; je zvezala brez vsega štrika, tega, kter na more ranen bita, se je pustov od mene zvezata jano ranita. Za ta greh zadosta strite, tega zvezanga odrešite.

Na Velik petek (odlomek)

Spunnim, de kadar Jacob je vidil to krijvavo sukenco svojga lubiga sinu Josepha, »Scissis vestibus indutus est cilicio, lugens filium multo tempore« (In Jakob je pretrgal oblačila, si ogrnil z raševino ledja ter žaloval za sinom dolgo časa). Polè, vam hočem pokazat nikar sukenco, temuč tu krijvavu telu Jezusa, Sinu Božjiga, za vas tako rezmartraniga. Pogledaite: »O vos omnes, qui transitis per viam, attendite & videte, si est dolor, sicut dolor meus« (O vi vsi, ki mimo greste po potu, poglejte in vidite, je li katera bolečina, kakor je moja bolečina). Kadar so tovarši Jobovi njega polniga ran na gnoju ležat vidli, nejsa mogli od velike žalosti govorit. Ah, jest počutem nezgruntano [nepojmljivo] žalost, o Jezus! Kir videm, de »A planta pedis usque ad verticem capitis non est sanitas in te« (Od podplatov do glave ni nič zdravega na tebi). Inu sim persilen s sv. Bernardam zavpi-

ti: »O bone Jesu! quid tibi est? mori nos debuimus, & tu soluis ...« (O dobri Jezus, kaj je tebi, ko bi mi morali umreti in nas ti rešuješ; mi smo grešili in nas ti rešiš?) Inu dergi pravi: »O amoris vim! Itane summus omnium vilissimus factus est omnium? Quis hoc fecit? Amor dignitatis nesciens. Quid violentius? Triumphat de Deo amor.« (O sila ljubezni! Je potemtakem najvišji od vseh postal najbolj ničnen? Kdo je to naredil? Ljubezen, ki ne pozna ponosa. Kaj je bolj silnega? Ljubezen zmaguje nad Bogom!) [...]

O sladki inu rezmartrani Iesus! O svete Rane, studenici milosti Božje! Jest želim tukaj moje dnij sklenit. Ah, svete krivave rane! Spodobnu bi bilu, de bi jest s solzami vas spral, dokler [kajti] za izveličajne moje duše ste taku krivave. Oh svete roke, prebodene z žebli moj grehou! O svete noge, perbite z mojo nehvaleznostjo. O sveta usta, polne žauča moje hudobije! O ti prebodenu usmilenu serce! Iz kateriga zvera milost. Milost, milost, milost mi prosimo, inu tvojo bridko martro za odpusčejne naših grehou Očetu nebeskimu oframo ... Inu ti, o dobruilivi usmileni Jesus, kir že rezpete držiš tvoje svete roke, žegnaj nas, kateri pred tvojo milostjo klečimo inu čez tvojo bridko martro inu naše grehe se jokamo inu za milost prosimo. Je pervolil Jesus, de ž njegovo sveto Rešno Kri-vio vas žegnam, In nomine Patris, & Filij, & spiritus sancti. Amen.

Matija Ogrin

OkrOgle OBLETNICE

Škof dr. Gregorij Rožman (1883 - 1959)

Pred 90 leti, 17. marca leta 1929, je papež Pij XI imenoval Gregorija Rožmana za ljubljanskega pomožnega škofa s pravico nasledstva škofu Jegliču. Za škofovsko geslo si je Rožman izbral "Crucis pondus et praemium" – Teža križa in plačilo. Škofa Rožmana je čakalo 30 let težkega apostolskega dela: ljubljansko škofijo je vodil med drugo svetovno vojno, javno obsajal brezbožni komunizem, pred njim svaril slovenski narod in bil nasprotnik vsakršnega nasilja. Zaradi protikomunistične usmerjenosti je bil preganjan in se je moral umakniti v Avstrijo, od tam pa v Severno Ameriko. Do svoje smrti je opravljal apostolsko in misijonsko delo med slovenskimi izseljenci po svetu. Trikrat je obiskal tudi slovenske izseljence v Argentini in jih spodbujal in spremljal v težkih prvih letih izseljenstva. Umrl je v Clevelandu pred 60 leti, 16. novembra 1959. Od leta 2013 škof Rožman počiva na slovenskih tleh, pokopan je v ljubljanski stolnici, v kripti stranske kapele sv. Marije Magdalene.

21. junija 1922 je prevzel funkcije oficiala pri škofijskem cerkvenem sodišču, dne 18. avgusta 1924 je postal na univerzi izredni profesor. 20. decembra 1927 je bil imenovan za svetnika škofijskega konzistorija. Tako je tedanji škof dr. Jeglič dobil v svojo bližino sposobnega, vestnega ter dobrega delavca in svetovalca. Škof Jeglič si je prav dr. Rožmana izbral tudi za svojega pomočnika in naslednika. Na njegov predlog je bil od Svete stolice 17. marca 1929 imenovan za naslovnega škofa šeiantskega in za pomočnika ljubljanskega škofa s pravico nasledstva. Kot škof je bil posvečen v ljubljanski stolnici dne 14. julija 1929. Dne 10. septembra istega leta je bil dr. Rožman imenovan za generalnega vikarja ljubljanskega škofa, ko so pa škofu Jegliču začele moči pešati in je odstopil, je škof dr. Rožman postal dne 1. avgusta 1930 škof ljubljanski. Kot škof ljubljanske škofije je storil veliko za duhovno obnovo slovenskega ljudstva. Zlasti je priporočal svojim vernikom pobožnost prvih petkov in prvih sobot. Znan so njegove pridige ob kanonskih vizitacijah, zlasti pa ob postu in ljubljanski stolnici. Vsa leta je pisal globoke dušnopastirske in cerkvenopravne članke za reviji "Čas" in "Bogoslovni vestnik". Pred vojno — leta 1937 — je obiskal tudi Slovence v Severni Ameriki in bil pri odkritju spomenika škofu Baragi v Kulturnem vrtu v Clevelandu. Oh izbruhu komunistične revolucije med drugo svetovno vojno je dr. Rožman takoj v začetku javno obsodil komunistično nasilje, umore in požižge. Javno je škof dr. Rožman obsodil komunizem že v prvem svojem pastirskem pismu v jeseni leta 1941, ponovil pa nato v nagrobnem govoru ob pogrebu Jaroslava Kiklja leta 1942, pozneje pa znova v raznih pridigah in govorih. Ko je bila stiska največja, je škof vernikom venomer govoril o zaupanju v božjo Previdnost in Marijino varstvo. V tedanji stiski slovenskega naroda ga je posvetil Njenu brezmadežnemu Srcu. Sam je tedaj vodil spokorno procesijo, trpeči narod je pa stopal za njim. Na prigovarjanje in rotnenje predstavnikov slovenskih demokratičnih strank je leta 1945 odšel z demokratičnimi Slovenci v emigracijo, da bi v svobodnem svetu kot najvišja slovenska cerkvena avtoriteta podprl borbo za resnično osvoboditev slovenskega naroda, obenem pa družil po svetu razkropljene slovenske naseljence. Svoje sovraštvo do škofa Rožmana so komunisti pokazali s procesom, od 20. do 27. avgusta 1956, na katerem so ga sramotili in končno obsodili na 18 let ječe. Begunska leta je škof preživel v Avstriji, odkoder je odpotoval preko Švice v Severno Ameriko, kjer je živel pri prijatelju Monsignoru Omanu v Clevelandu. V emigraciji je škof dr. Rožman ostal to, kar je bil doma: nadvse skrbni dušni pastir slovenskim vernikom. Obiskoval jih je po Severni Ameriki, Kanadi, bil pri njih v Čilu in trikrat na daljših obiskih v Argentini. Vsemogočni je svojega zvestega in neustrašnega borca poklical k sebi 16. novembra leta 1959.

(Svobodna Slovenija, št. 46 - November 1959)

Kaj so govorili in pisali o škofu Rožmanu

“

Škof Rožman je bil slovenski narodni zgradbi, tisti doma in tej v tujini, močan steber opornik. Škofov veliki duh bo vse Slovence še naprej vodil, njegov nauk in zgled bo pa vsem kažipot” –
dr. Julij Savelli,
direktor Slovenskega pevskega zbora Gallus

“

“Doba škofa Rožmana je bila predvsem doba velikega trpljenja, ne samo vsega naroda, pač pa tudi njegovega, saj je moral skozi vse oblike trpljenja in ponižanja. Toda ravno iz tega trpljenja vodi pot v odrešenje. Bil je med nami vedno poln optimizma in glasnik ljubezni ter dobrote, zlasti pa popolne edinosti in povezanosti. Zato je podpiral vse, kar je služilo temu cilju. Slovenska kulturna akcija ga je štela med svoje mecene in bil je med prvimi, ki so njen nastop pozdravili. Pozneje pa je pozorno spremljal in bodril k vztrajnosti in pogumu. Sam je bil med najbolj plodovitimi javnimi in kulturnimi delavci in kdor se je nanj obrnil za pomoč ali sodelovanje pri listih, revijah in zbornikih, je v njem takoj našel na najiskrenejšega prijatelja ter svetovalca. Slovenska kultura je z njim izgubila velikega graditelja in podpornika.” –

Ruda Jurčec | Slovenska Kulturna Akcija

“

“Ko se je zgodilo, da je, kot nad vse druge slovenske narode, tudi na Slovence z vso težo padel križ brez Kristusa, je škof Rožman bil trdno odločen, da ostane in gre na grmado, ki mu jo je pripravila komunistična fronta. Škof ni bežal pred nikomur. Ni bilo osebne žrtve, ki bi se je on bal. Drugi so bili, ki so se bali zanj. Zdel se jim je predragocen. Zlasti celovski škof je povzročil, da je dr. Rožman v ponižni ubogljivosti tiste usodne dni v prevratu prišel v Celovec, še od tam se je hotel vrniti, pa se ni več mogel. Kot poprej vse druge, je sprejel tudi križ begunstva in uporabil to posebno priložnost in čas, da je iz svobode delal za svojo škofijo in za svojo, po vsem svetu raztepeno čredo. Tako smo Slovenci v škofu Rožmanu imeli v stoletju begunstva in nasilnega preseljevanja narodov največjega misijonarja med begunci. On nam je bil in je ostal v vsej polnosti besede največji dar božji.” –

Dr. Miha Krek
predsednik Narodnega Odbora za Slovenijo

“Svoje življenje je škof Rožman kot pastir Cerkve popolnoma posvetil Kristusu. V njem je črpal moč za vsakdanje darovanje in življenje ter mu postal podoben tudi v njegovem trpljenju. Vreden je naše hvaležnosti za njegov zgled pokončnega človeka, Bogu vdanega kristjana in zvestega delavca v Gospodovem vinogradu.” –

Dr. Anton Stres | ljubljanski škof.

“

“Vedeti moramo nekaj, kar včasih tudi v medijih ni prav predstavljeno. Škof Rožman je bil škof 30 let in vsi ga predvsem poznajo po dogodkih iz časa druge svetovne vojne, ko je zaradi svojega protikomunističnega stališča in svojih nastopov, ko je branil vse žrtve in posređoval za različne ljudi v času druge svetovne vojne, morda bil v povojnem ideološkem odboju v zgodovini napačno predstavljen. Vendar se je škof tudi pred vojno v času, ko je katoliška Cerkev imela različne velike prireditve, izkazal kot velik pastoralni delavec. V povojnem obdobju, ko je bil tudi sam begunec med begunci pa je naredil zelo veliko za naše izseljence po svetu, da so ohranili zvestobo Bogu in tudi zvestobo domovini. Moram reči, da v zadnjem času vendarle mediji skušajo preseči tisto ozko vojno obdobje in gledanje na škofa Rožmana. Končno vidijo tudi, kako je bila večina njegovega življenja izrazito pastoralno obarvanega.” –

Msgr. Franci Petrič | glavni urednik Družine

“

“Stikov škofa Rožmana z okupatorjem in njegovega delovanja ne moremo razumeti, če ne upoštevamo vzroka za to. Škof Rožman je dobival nešteto prošenj za intervencije. Lahko rečemo, da je interveniral za nekaj tisoč ljudi. Da je škof Rožman bil nasprotnik vsakega nasilja, tako okupatorjevega kot komunističnega, je razvidno iz njegovih izjav in njegovega delovanja.

Škof Rožman je bil potujoči misijonar in škof pravzaprav vseh Slovencev, ki so bili v emigraciji. Veliko je pisal o tem. Potoval je tako v Argentino, po ZDA, seveda pa tudi v Evropo, kjer je obiskoval Slovence, ki so morali zapustiti domovino, saj je iz lastnih izkušenj vedel, kakšne težave imajo.” –

Dr. Tamara Griesser Pečar - zgodovinarica

Misli in vizija škofa Rožmana

“Ko sem silno težko sprejel crucis pondus ob posvečenju, v tistih slavnostnih urah je bila moja duša zavita v vihar temnih slutenj – odtod moje škofovsko geslo – tedaj sem se Bogu dal na razpolago za vse žrtve, ki mi jih namerava naložiti, edino to sem ga prosil: naj kraljestvo božje v dušah in v zunanem svetu med verniki škofije ne trpi zaradi moje nesposobnosti in nevrednosti nobene škode. Tedaj sem Bogu daroval tudi sledeče: naj umrjem v zaničevanju in pozabljenju, naj bo moj grob neznan, naj me zgodovina še tako črno in temno slika in naj ostane tak spomin na me v zgodovini ali pa naj moje ime čisto izgine, da se nikjer in nikdar ne omenja več – samo da bi kraljestvo božje raslo, se utrjevalo v dušah, samo da bi čim več duš se zveličalo, samo da bi božja čast rasla in se večala.”

“Cerkev ima v človeški družbi nalogo, resnice krščanstva, to je verske in moralne, čuvati in učiti, navajati narode, da si uredijo vse življenje in dejanje v skladu s temi resnicami in da tako pridejo do svojega nadnaravnega cilja.”

“Cerkev obsoja kot nemoralno vsako nasilno spremembo vladavine, vsako revolucijo. ... Cerkev je napram obliki vladavine indiferentna, nobene ne smatra za edino pravo ... Cerkev uči, da je najvišja dolžnost vsake vlade skrbeti za občno blaginjo. Ob času revolucije je najvišja dolžnost vlade in državljanov čim prej končati kaos, zgraditi na razvalinah starega novo državo kot napravo občne blaginje ... V konfliktu dveh dolžnosti prevladuje zmerom višja, važnejša.”

“Nihče ne more biti istočasno katoličan in komunist. Brezbožnost in vera v

Boga sta nezdržljivi kot voda in ogenj. Kdor je komunist, ni več kristjan ... Sodelovanje z brezbožnim komunizmom brez greha ni mogoče.“

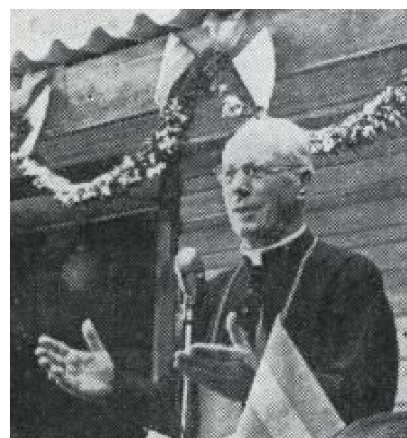
“Brezbožni komunizem je v bistvu zlo – moralno zlo –, sodelovanje z njim ... v katerikoli reči je prav tako zlo, torej moralno prepovedano ... V osvobodilni fronti imajo komunisti, kakor sami trdijo in kakor je razvidno iz njihovih publikacij, vodilno vlogo. Kdor torej podpira osvobodilno fronto, podpira komunizem ... Ker je osvobodilna fronta dejansko v rokah komunizma in njegova nosilka med našim narodom, zato je vsako prostovoljno sodelovanje z osvobodilno fronto bodisi z gmotnim ali moralnim podpiranjem bodisi s prikrižanjem in simpatiziranjem kot sodelovanje z moralnim zlom pod grehom ... prepovedano.“

“Brezbožni komunizem je pognal ljudstvo v pogin, ene v smrt, druge v revščino. Iz teh grobov življenje več ne bo vzklilo: ne iz tistih, ki jih je roka komunistov direktno odprla, ne iz onih, ki jih je indirektno izkopal. Da, tudi oni grobovi tam v drugem kotu – koliko jih je – so delo komunistične OF, zaradi njenega za narod pogubnega nastopanja so se bili odprli in vzeli vase toliko močnih mladih življenj, koliko idealnih, najboljših ljudi našega naroda je v grobovih širne naše zemlje, ljudi, ki bi jih narod v sedanosti in bodočnosti bridko potreboval, a ne bo jih več. ...“

“V toku 14 stoletij naše ljudstvo ni doživelo ničesar hujšega. In kaj zlega bo sledilo. Nikjer na svetu nimamo opore. Le Bog je naša opora, vanj polagamo svoje upe ...“

“Mnogo nedolžne slovenske krvi je bilo prelito od črnih, rjavih in rdečih sovražnikov – srca se nam krčijo, ko se je spominjamo – a na to kri se opira naše najtrdnjše upanje. Ta kri bo našemu narodu v vstajenje, ne v smrt, v osvobodjenje, ne v suženjstvo, v zasluženje, ne v kazen – v končno odrešenje. To je naša trdna vera, ki jo izreka ob slovesnem spominu na one, ki so morali preliti svojo kri, da nam zasije boljše in lepša svoboda.“

“Vztrajajmo na svoji poti, po kateri smo hodili v letih groze in gorja in ki jo zdaj ves demokratični svet priznava za pravilno. Ta pot nas je vedla iz domovine v begunstvo. Odločili smo se zanj, da rešimo sebi in zanamcem SVOBODO IN VERO. Po večini so begunci že našli novo domovino – upamo, da samo začasno – in zdaj velja, da si v tujem okolju ohranimo to, kar smo z begom hoteli rešiti in ohraniti. Naša tragika bi bila popolna in dokončna, če bi v tujini izgubili to dvoje: svobodo in vero. Hudič bi užival demonsko zmago, ko bi nas v tujini vklestil v svojo sužnost, ko

nas v domovini ni mogel. VZTRAJAJMO TOREJ!”

“Slovenci: ne pozabite idealov, zaradi katerih ste prišli sem in zaradi katerih ste se doma ustavljali rdeči nevarnosti. Ohranite jih! Če bi te izgubili, bi bila to popolna tragika naša in našega naroda. Če se svobodna misel v nas budi, če se nam zdi, da imamo boljše načrte, bi se morali pogovoriti kot zreli ljudje, bi morali najti način, da se med seboj moško in odkrito pogovorimo in napravimo dogovor na temeljih, ki so potrebni, če hočemo ostati takšni, kakršni smo prišli v svet.“

“To vas prosim in želim: povežite se med seboj! Držite enotnost in edinost, v kateri smo močni in lahko kaj dosežemo. Če smo med seboj edini in če gremo za istim ciljem, če ni nobenega razdora med nami, potem bomo kljub temu, da nas je tukaj malo, dosegli, da se bo naš glas daleč slišal.“

“Prišli smo v druge dežele, z drugimi navadami, z drugo zgodovino, z deloma drugačno kulturo. Mnogo se nam zdi včasih nerazumljivo. Ne razumemo jezika, ki ga govore okoli nas. Prinesli pa smo nekaj s seboj: ne milijonov, prinesli smo našo slovensko poštenost, pridnost in delavnost. Darujte to našo slovensko pridnost, poštenost in delavnost – veliki Argentini, ki vam je tako širokogrudno odprla vrata v svobodo, vas tako gostoljubno sprejela in dala, vam beguncem nov dom.“

“Imamo še en zaklad: našo slovensko pesem. Čuvajmo, gojimo in ohranimo ta naš veliki zaklad. V novi domovini sprejmite vse, kar je dobrega in mnogo tega boste našli in boste tako postali še bolj očiščeni in izklesani, modri in izurjeni. - Za tiste pa, ki so povzročili, da smo morali oditi po svetu, za vse, ki so nas preganjali, za vse, ki so pozabili na svojega Boga, prosimo, da najdejo pot resnice. Jaz sam nisem noben večer pozabil dati blagoslov tudi vsem svojim sovražnikom v domovini, če imamo mi resnico in nas ona dviga, potem naj ta odpre pot tudi tistim, ki so v zmoti.“

“Končno odkrito izpričujem, da sem videl v brezbožnem komunizmu, popolnoma v smislu enciklike ‚Divini Redemptoris‘ največjo nevarnost za krščanstvo in za krščansko življenje mojega naroda, nevarnost za časno in večno srečo, kakor doslej v tisočletni zgodovini naroda ni nikdar poprej obstajala. Zato sem smatral za svojo nadpastirsko dolžnost, da vernike o resnosti te nevarnosti poučim, jih po poglobitvi verskega življenja in dejanskem navajanju k vrednemu in pogostemu prejemanju presvete Evharistije, po ponovnem in skupnem obhajanju ljudskih pobožnosti prvih petkov in prvih sobot, posvetitvi brezmadežnemu Srcu Marijinemu, po petmesečni intenzivni pripravi in organiziranju Katoliške akcije – duhovno utrdim za grozečo težko versko in zvestobno prizkušnjo v vedno bolj verjetno prihajajoči komunistični revoluciji. To svojo dolžnost sem vršil kljub nevarnosti, da se je od komunistične strani marsikatero moje delo napačno tolmačilo kot sodelovanje z okupatorjem. Če sedaj pred Bogom vse prav premislim, morem priti samo do enega in edinega zaključka: Tudi v drugo bi vse to več ali manj enako storil. To je moj ‚zločin‘ zaradi katerega sem bil obsojen ...“

NOVA KNJIGA | *Slavni slovenski pravdarji*

Odvetniška zbornica Slovenije letos praznuje 150 let svojega obstoja in ob tej priložnosti je izšla razkošna in slavnostno zasnovana knjiga “SLAVNI SLOVENSKI PRAVDARJI”, ki s portreti natančno osvetljuje poklic odvetnika in njegove najvidnejše slovenske predstavnike iz preteklosti. Že hiter pregled desetih najbolj znanih slovenskih odvetnikov z njihovimi življenjepisi pokaže, da so med njimi osebnosti, ki so neizbrisno zaznamovale (pol)preteklo slovensko zgodovino, saj sem spadajo pesnik France Prešeren, pisatelj Ivan Tavčar, publicist in hribolazec Henrik Tuma, prvi slovenski filmski Karol Grossman, (humoristični) pisatelj Fran Milčinski in ekstravagantna odvetnica Ljuba Prenner. A to je šele uvod v ta pregled, ki nam v nadaljevanju postreže s portreti 98 odvetnikov, ki so (v veliki večini) v zadnjih dvesto letih zaznamovali družbeno življenje na slovenskih tleh ter poklicu pravdarja dodajali nova izkustva in človeške dimenzije. Za dodatek te enciklopedične in za odvetniško stroko nadvse pomembne knjige so na njenem koncu navedeni vsi predsedniki Odvetniške zbornice Slovenije, ter vsi odvetniki v zbornici od leta 1918.

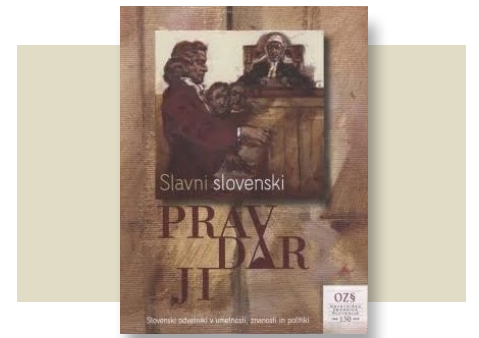
Med temi odvetniki sta predstavljena v tej knjigi tudi dva izseljenska Slovenca, ki sta se nastanila v Argentini pred 70 leti: Franc Bajlec in Alojzij Voršič. Skupnega imata veliko. Poleg poklica, politične usmerjenosti in izgnanstva v Argentino, sta se tudi obe družini povežali: hčerka prvega – Mirjana – se je poročila s sinom drugega – Vladimirjem Jurijem. Poglejmo kratek izpisek iz novo objavljene knjige:

FRANC BAJLEC (1902-1991)

Franc Bajlec se je rodil 17. marca 1902 v eni najstarejših in najslikovitejših prekmurskih vasi, Bogojini. Tamkajšnji župnik Ivan Baša, narodni buditelj, pisatelj, urednik in prevajalec je prepoznal sposobnosti mladega Bajleca in ga po končani osnovni šoli napotil v salezijski zavod v Veržetu, kjer je opravil prva dva razreda gimnazije. Med prvo svetovno vojno, leta 1917, pa se je podal v Šentvid nad Ljubljano, v zavod sv. Stanislava. Po vojni se je vrnil v domače kraje in leta 1923 maturiral na državni klasični gimnaziji v Mariboru. Odločil se je za študij arhitekture pri Jožetu Plečniku, a mu gmotno stanje ni dopuščalo, da bi nabavil vse potrebne pripomočke. Prepisal se je na pravo, študiral v Ljubljani in Zagrebu, še vedno pa je vzdrževal stike s Plečnikom in nekdanjimi študijskimi kolegi.

Bajlec sicer ni postal arhitekt, njegova zveza s Plečnikom pa je imela prav poseben pomen. Kot eden od mladih, ki so se zbirali okrog župnika Baše, je vedel, da ta že dolgo razmišlja o gradnji večje cerkve. Kot Plečnikov znanec pa je dobil priložnost, da ju poveže. Ko je veliki mojster obiskal Bogojino, so se mu kraj in njegovi prebivalci tako prikupili, da je izdelal načrte za novo cerkev. V nekaj letih je nastala prav posebna umetnina. K slikovitosti njene notranjosti pa je prispeval tudi Bajlec, ki je narisal skice za okraske lesenega stropa.

Med drugo svetovno vojno je bil vpoklican v jugoslovansko vojsko, zajeli so ga Nemci in ga odpeljali v Nemčijo kot vojnega ujetnika. Ko je bil izpuščen se je preselil v Ljubljano, kjer je bila prva seja Narodnega odbora za Slovenijo, ki so ga oktobra 1944 ustanovile katoliška Slovenska ljudska stranka (SLS), liberalna Jugoslovanska narodna stranka in Socialistična stranka. Med člani odbora, ki so zastopale vrste SLS, je bil tudi Franc Bajlec. Tretjega maja 1945 se je udeležil seje začasnega slovenskega parlamenta, na kateri je bila razglašena prva slovenska država kot del federativne kraljevine Jugoslavije. Predviden je bil tudi za člana slovenske vlade, v kateri naj bi prevzel resor za notranje zadeve. Manj

kot teden dni zatem se je v Evropi uradno končala druga svetovna vojna, v Ljubljano pa je skupaj s partizansko vojsko prispela druga vlada – Narodna vlada Slovenije.

Tako kot mnogi slovenski protikomunistično usmerjeni politiki se je tudi Bajlec z družino umaknil na Koroško. Od tam je odšel v Rim, kjer je ostal eno leto. Potem je do odhoda v Argentino prebival v begunskem taborišču Trani. Leta 1948 se je naselil v Buenos Airesu; tam je bil nekaj let zaposlen na ministrstvu za javna dela, pozneje pa je ustanovil manjše družinsko podjetje za izdelavo rokavic, da je lahko omogočil študij vsem štirim otrokom.

V emigraciji je ostal zvest idejam SLS in bil njen zaupnik in svetovalec.

Samostojne Slovenije ni dočakal – umrl je 2. julija 1991 v Buenos Airesu.

ALOJZIJ VORŠIČ (1888-1973)

Alojzij Voršič se je rodil 16. junija 1888 v Bratonečicah v Prlekiji v kmečki družini. Gimnazijo je obiskoval v Mariboru in Ljubljani, pravo pa je študiral v Gradcu in Pragi. Med prvo svetovno vojno je moral študij prekiniti, ker je bil vpoklican k vojakom. Ko je leta 1917 dobil dopust, se je poročil s Čehinjo Libuše Fantulovo; imela sta štiri otroke: Bogdano, Milivoja, Dragomirja in Vladimirja Jurija. Po vojni je leta 1920 na praški univerzi doktoriral, potem pa se je z družino preselil v Maribor. Nekaj let pozneje se je preselil v Celje; najprej je delal na sodišču, leta 1930 pa je odprl lastno odvetniško pisarno.

Politično je bil delaven v okviru Slovenske ljudske stranke (SLS). Leta 1924 je bil izvoljen v celjski mestni svet. Marca 1939, ko se je dotedanji celjski župan Alojzij Mihelčič odpovedal funkciji, ga je nadomestil Voršič. V obdobju njegovega županovanja je bil izdelan mestni urbanistični načrt, izvedena je bila regulacija Savinje in posodobljen je bil javni prevoz. Ob delu v mestnem svetu je bil Voršič med drugim še podpredsednik mestne hranilnice, predsednik orlovske podzveze v Celju in član različnih kulturnih organizacij.

Potem pa je prišla druga svetovna vojna in nemška zasedba Celja. Bolan in v spremstvu policije je Voršič moral predati ključke županske pisarne in njeno dokumentacijo okupacijskim oblastem. Kot odkrit nasprotnik nacizma je bil na “črni listi” hitlerjancev, zato mu je bilo takoj odvzeto vse premoženje. Uspelo mu je z družino pobegniti v Ljubljano. Leta 1945 se je z družino umaknil na Koroško, tu pa so ga aretirali Britanci. Spuščen je bil šele leta 1947.

Skupaj z ženo, hčerko Bogdano z možem in sinom Vladimirjem Jurijem mu je uspelo oditi v Argentino. Naselil se je v Buenos Airesu, dobil službo v podjetju INCA SA, ki jo je opravljal vse do upokojitve.

Umrli je 25. avgusta 1973.

Sorodniki v Prlekiji dalj časa niso bili seznanjeni z njegovo usodo. Šele po letu 1950 so prejeli prvo pismo iz Argentine. Slovenska javnost pa je Alojzija Voršiča in njegove potomce ponovno spoznala v zadnjem času – njegov vnuk, Vladimir Jurij (Jorge) Voršič, je namreč poročen z nečakinjo papeža Frančiška, Mario Ines, rojeno Narvaja.

Pripravil Jože Jan

KOLENDAR

30. marca ob 15:00

Redni pouk SSTRMB

31. marca ob 10:30

Občni zbor društva Slovenska vas

6. aprila ob 15:00

Redni pouk SSTRMB

13. aprila ob 15:00

Redni pouk SSTRMB

13. aprila ob 20.30

Velikotedenski muzikal "Kerigma" v Slomškovem domu

14. aprila | Cvetna nedelja

14. aprila ob 18:00

Velikotedenski muzikal "Kerigma" v Slomškovem domu

18. aprila | Veliki četrtek

19. aprila | Veliki petek

20. aprila | Velika sobota

20. aprila | Velika noč

5. maja

Obletnica doma – Carapachay

19. maja

Obletnica doma – San Martin

26. maja

Žegnanje v cerkvi Marije Pomagaj

OKTET JURIJ DALMATIN V ARGENTINI

Oktet Jurija Dalmatina iz Boštanja, je od 20. februarja do 9. marca 2019 gostoval pri Slovencih in Slovincih v Argentini.

Po naporni vožnji z letalom iz Zagreba preko Londona v Buenos Aires smo po dveh urah in pol čakanja na letališču končno prišli do izhoda, kjer nas je pričakal rojak Franci Novak, ki nas je s kombijem odpeljal do našega hotela. Pričakale so nas tudi okrog 20°C višje temperature.

Prvi nastop smo imeli na univerzi UCEMA, kjer je prorektor univerze Slovenec Toni Marin. V soboto zvečer smo imeli nastop na prireditvi Pust po ta Starem v Carapachayu, ki je del Buenos Airesa. Navdušeni smo bili nad njihovim znanjem slovenskega jezika in petjem slovenskih pesmi. Igrali sta dve slovenski skupini: KM 43 in Baires Polka.

Naslednji dan, v nedeljo, smo peli v Slomškovem domu v Ramos Mejia pri maši in po njej imeli koncert. Sledilo je prijetno druženje ob slovenskih in argentinskih dobrotah.

V ponedeljek smo se odpravili v okrožje Entre Rios. Prvi koncert je bil v cerkvi v San Benitu. V torek smo imeli skupni koncert z odličnim mešanim pevskim zborom Carmina Gaudi, ki deluje v okviru katoliške univerze v Paranaju, v sredo pa smo imeli koncert cerkvi v mestu Hasenkamp. Bili smo tudi na obisku pri županu v Cerritu in na obisku pri ministrici za kulturo v Paranaju. Tudi na obiskih smo vedno ponosno predstavili kakšno slovensko pesem. Vse koncerte je organiziralo društvo Slovenski duh v okviru praznovanja 140. obletnice prihoda prvih Slovencev v Argentino.

V četrtek, pozno zvečer, smo prileteli v Mendoza. Domačini pravijo, da je Mendoza dežela vina, sonca in hribov. Res je tako. Imeli pa smo srečo, da smo ta kraj obiskali v času pred Vendimio (trgatvijo), ko je v mestu še posebej živahno. V petek smo si ogledali nekaj naravnih znamenitosti, vsi smo bili prvič v Andih. Slikali smo se z Aconcaguom, obiskali Inkovski most in na skoraj 4000 metrih naredili nekaj korakov po Čilu. V soboto dopoldne smo si ogledali vinsko klet in vinograd Catena Zapata, kjer

pridelujejo najznamenitejša argentinska vina, ki smo jih imeli priložnost tudi degustirati. Zvečer pa smo imeli v Slovenskem domu še zadnji koncert, kjer sta nastopala tudi Mendoški slovenski oktet in zbor. Občinstvo je bilo navdušeno, marsikdo pa je ob slovenski pesmi potočil tudi kakšno solzo. V nedeljo smo peli še pri maši. V ponedeljek zvečer smo bili priča tudi poroki, kjer smo nazdravili in praznovali z ženinom in nevesto, ki sta oba Slovenca, ter s skoraj 400 svati. Poroko smo popestrili tudi z našim petjem.

Zadnjih nekaj dni smo preživeli ob veličastnih slapovih Iguazu, ki smo si jih ogledali tako z brazilske kot tudi argentinske strani. Pred odhodom domov smo zapeli še Slovincu ob 60. rojstnemu dnevu in se razvajali ob tradicionalnem argentinskem kosilu z jedjo Asado.

Vsepovsod nas je pričakalo čudovito, navdušeno in hvaležno občinstvo, ki nas je tudi nagradilo s stoječimi ovacijami. Zelo smo hvaležni za te čudovite izkušnje, ki pa ne bi bile mogoče brez čudovitih in prijaznih rojakov, ki so nas velikodušno sprejeli, odprli vrata v svoje domove in nas kar malce razvajali. Res hvala vsakemu posamezniku, še posebej pa Občini Sevnica, Krajevni skupnosti Boštanj in Izseljenskemu društvu Slovenija v Svetu ter Uradu Republike Slovenije v zamejstvu in po svetu.

Pohvalno je, da kljub oddaljenosti, naši rojaki, tako lepo ohranjajo slovensko besedo, pesem in običaje in verjamemo, da jim bo to uspevalo tudi v prihodnje.

Oktet Jurij Dalmatin

OSEBNE NOVICE

ROJSTVA

16. februarja je bil rojen **Joaquín Wilken**, njegova starša sta Lucía Ameghino in Miha Wilken Komar.

19. februarja je bil v Mendози rojen **Valentín José Šmon**, njegova mamica je Karina Marušič, očka pa Agustín Šmon.

Čestitamo!

SMRTI

V Ramos Mejii je 16. marca umrl g. Janez Bitenc, star 90 let.

V San Justu je 5. marca umrla gospa Matilda Mustar roj. Trpin, stara 93 let.

Umrli je Franci Gorše, star 56 let.

V Ljubljani je umrla ga. Tinka Fink roj. Kovač (94).

Naj počivajo v miru!

"TVOJO SMRT OZNAJAMO, GOSPOD, IN TVOJE VSTAJENJE SLAVIMO"

VELIKOTEDENSKI MUZIKAL Avtor Martin Sušnik

SLOMŠKOV DOM VABI NA PONOVIŠEV

V SOBOTO, 13. APRILA OB 20.30 URI
IN V NEDELJO, 14. APRILA OB 18. URI

kerigma

Režija: Marcelo Brula in Marta Selan Brula

VSI LEPO VABLJENI!

VSTOPNICE V PREDPRODAJI V DOMU ALI PRI ODBORNIKIH: ODRASLI \$ 200 | OSNOVNOŠOLCI \$ 100
CASTELLI 28, RAMOS MEJÍA, BUENOS AIRES, ARGENTINA

Oglaševanje v Svobodni Sloveniji

Cenik za spletno in tiskano izdajo časopisa

Veljavnost feb / jul 2019

Oglasi,

objavljeni na zadnji strani tiskane izdaje in v desnem stolpcu spletne

a. Prireditve in dogodki društev slovenske skupnosti, tedensko
\$ 1.000.-

b. Osebni in trgovski oglasi, tedensko
\$ 1.500.-

c. Mali oglasi, letno
\$ 2.500.-

d. Velikonočna in božična voščila
manjša \$ 1.500.- // večja \$ 3.000.-
(za sponzorje brezplačno / bonificado para los sponsors)

Program sponzorjev

Logotipi s povezavo na lastno spletno stran, objavljeni v spodnjem pasu spletne in tiskane izdaje

A . Večji logotip, letno \$ 25.000.-

B . Manjši logotip, letno \$ 15.000.-

Letna naročnina 2019:

\$ 2.500.-

Bančna nakazila:

Banco Santander Río

Cta Cte en Pesos 052 - 000110732

CBU 0720052620000001107322

Alias: Bled.Triglav.Zmaj

CUIT: 30-53331351-1

Titular: Asociación Civil
Eslovenia Unida

Svobodno Slovenijo podpirajo

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

briganti
PREMIUM LEATHER SHOES

GOLOMAX
SUPERMAYORISTA DE OFERTAS

CKC
LABORATORIOS CKC
ARGENTINA S.A.

CA
CONSULTORES
ASOCIADOS

OBLAK
ABERTURAS

SVOBODNO SLOVENIJO SOFINANCIRA URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU.

SVOBODNA SLOVENIJA | Glasilo Slovencev v Argentini

Ustanovitelj Miloš Stare

Lastnik društvo Zedinjena Slovenija

Predsednik Jure Komar

Uredniški odbor

Mariana Poznič, Cecilija Urbančič, Lucijana Hribar,
Sonja Tomazin, Jože Jan, Jože Lenarčič, Miloš Mavrič,
Marko Vombergar in Tomaž Žužek.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires - Argentina

email svobodna.ba@gmail.com

www.svobodnaslovenija.com.ar